

~~Q. 11. 7~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
VITEBERG.
17-69. _____
SIGNAT. MDCCCXIII.

DAVIDIS PAREI

De Pace & Unione Ecclesiarum Evangel.

ORATIO

Inauguralis

HABITA IN SOLENNI UNIVERSI-
tatis Heidelbergensis *πανεπιστήμιον*, 11. April. 1616. qua Rev. &
Clariss. viro M. CUNRADO DECKERO S.S.
Theologiæ: novem aliis Candidatis Ju-
ris utriusq; insignia Doctoralia
conferebantur.

CUI ET SERENISSIMUS DN. ELECTOR,
FRIDERICUS V. Palatinus Rheni &c. cum Augusto suo
Senatu & Comitatu intervenit.

*CUM BREVI PROTESTATIONE D. PAREI,
cur adversarios Pacis & Synodi &c. responsio
nullo dignetur.*

HEIDELBERGÆ

Impensis IONÆ ROSÆ librarii Francofurt.
Typis Iohan. Lancelloti *Academia Typogr.*

clō lo cxxvi.

DAVIDIS PARTEI

ORATIO

Incipit

HABITUM VESTRI

DEI

EX

Incipit

Impressum

1534

DE PACE ET UNIONE EC-
CLESiarUM EVANGELI-
CARUM.

Oratio inauguralis.

*Ut sanctam hanc λειτουργίαν ritè peraga-
mus, adsit nobis, quæsumus, gratia Do-
mini nostri IESU CHRISTI, Amen.*

Agnifice D. Rector, Spectabiles
omnium Facultatum Decani, re-
verendi, consultissimi, clarissimi
viri, Patres Academiae, Doctores,
Professores celeberrimi: hospites
omnium ordinum exoptatissimi,
juvenes studiosi & Auditores, quotquot adestis, no-
bilissimi, jucundissimi: Maiores nostri non absq;
ratione, alendis & excitandis literarum divinarum
& humanarum studiis, varia honorum præmia
proposuerunt. *Honos enim, juxta Tullianum illud, Cic. i. Tuscul.*
alia artes, omnesq; accendimur ad studia gloria.

En vero: Exemplum vobis sistimus virum reve-
rendum, doctrina & virtute ornatissimum M.
CUNRADUM DECKERUM Juliacensem, cu-
ius studia aluit, excitavit honorum spes, accendit
virtutis gloria. Is enim curriculum literarium ab

*Candidati ob-
mordatio.*

ineunte ætate semel feliciter cœptum, variis deinceps in Scholis, Gymnasiis, Academiis, Lipsensi, Leydensi, Cantabrigiensi, præsertim verò nostra Heidelbergensi, non post privata solùm pulpita, sed & publicis functionibus compluribus, Rectoratibus Scholasticis, Oppenheimensi, Crucenacensi: Præceptoratibus illustribus Collegii SAPIENTIÆ, quod apud nos est, tribus ex ordine, primùm tertiano, ubi egomet cum ex discipulo collegam habui: post secundano: tandem primario, quo in præsens cum laude fungitur, studio indefesso ita decurrendum atque urgendum sibi esse existimavit, ut quemadmodum ante annos XXV. in nova tunc Batavorum Lugdunensi Academia, primus omnium Magistralem Philosophiæ lauream adeptus fuit, sic in hac nostra Doctorales etiam S. Theologiæ honores tandem consequeretur.

Et eam quidem ob rem, Auditores, ego in præsentia Cathedram istam conscendi, ut insignia honorum à venerando Senatu Theologico jure meritoq; illi decreta, in hoc augustissimo Universitatis consessu, recepta solennitate, conferam, conferriq; faciam. Id verò priusquam peragendum aggrediar, more consueto aliquid mihi ad vos præfandum esse sentio.

Dixi ex hoc loco non ita pridem de quinquagenario Palatinæ Ecclesiæ statu, mihi per Dei gratiam decurso atq; coràm viso. Habere non pauca, quæ dictis nunc adderem, memoratu haud indigna. Cæterum præsens tempus argumentum aliud postulare videtur. Unum hoc præterire silentio nolo, quod feliciomine dixero. Quinquagenarius

DE PACE ECCLES. EVANG. 3

genarius ille circulus hac ipsa die revolutus præcise clauditur. Undecima enim Aprilis, qua hodiernam *πρωήγου* celebramus, anno superioris seculi LXVI, adolescentiæ meæ florentissima XVIII, Heidelbergam fausto sidere primùm ingressus, atque in collegium Sapientiæ cooptatus fui. DE O P R. M A X. immortali, gratiæ immortales, qui post tot commilitonum, collegarum, amicorum, fautorum, Mæcenatum beatas emigrationes, mihi propè uni lucis huius usuram hucusq; gratiosè extendit, meq; quinquaginta his annis variorum agonum & vicissitudinum Ecclesiæ suæ in Palatinatu & foris, non tam spectatorem, quàm *συναγωνιστὴν* esse voluit.

*Dies promoti-
onis claudit
quinquage-
narium tabi-
laum Ecclesia
Palat. nae,*

De pace igitur Ecclesiarum Evangelicarum Germaniæ in præsens aliquid proferre, operæ pretium duxi: quod argumentum sentio nunc in ore omnium versari. Id enim vernis hisce nudinis à diversis adversariis, diversa prorsus ratione & scopo, per omnes ferè librariorum tabernas instar pilæ projectum, percussum, vexatum, exagitatumque esse, nemo vestrum est fortè qui nesciat.

Propositio.

Verum enimverò in re tanta, nimis me temporis angustia constringi video. NEBRIDIUS ille magnus *Augustini* amicus valdè oderat de questione magna, responsonem brevem. Hoc non obstante, magnum argumentum mihi in paucissima est contrahendum. Vos igitur, qua possum, reverentia obtestor, aures mihi benevolas semihorium concedatis.

*August. Epist.
23.*

VIDETIS, prò dolor, Auditores, Ecclesias Evangelicas Germaniæ nostræ, postquam seculo nunc

*Evangelicarum
Ecclesiarum
diuturna
discordia,*

4 ORATIO INAUGURALIS

pene circumacto, sic urgente conscientiarum religione ac necessitate, à Romano PAPATU secessionem fecerunt, jam diu furis quibusdam intestinis pacem turbantibus infelici schismate laceras, in diversa ruere, fatiscere. Interim in sinum ridet Romanus PONTITEX: frigidam suffundunt emissarii eius Jesuitæ, dissidium nostrum, quibus possunt, artibus, in ANTI CHRISTI trahentes compendium, exitumq; universis machinantes.

Remedia discordia varia quaesita.

Ingemiscunt contra ad tam præsens malum, urgentq; periculum, omnes pii & cordati viri, variaq; varii remedia per Theologorum scriptiones, disputationes, collocationes hætenus quærenda parandaq; esse existimarunt.

Irenicum suadet Synodus Evangelicorum concilianda, non nova exemplo.

Evulgatum à me quoq; eâ causa ante biennium fuit IRENICUM, *de unione & Synodo Evangelicorum concilianda*, (quæ concordia ratio multis etiam ante me placuit) interimq; dum Synodus coire possit, de mutua tolerantia, pioq; Syncretismo partium dissidentium adversus molitiones Papatu faciendo, colendo, *paci Ecclesie & desideriis pacificorum dicatum*: scriptum perquam moderatum, non tam meo, quàm superiorum & plurimorum bonorum iudicio.

Psalm. 120. 7.

Quid factum? Quod Psalter queritur. Dum pacem ego suadeo, bellum atrocius de novo molitur illi, quos minimè oportuit: quia quod dextra ego dedi, sinistra illi arripuerunt, uti solent, qui pacem oderunt.

Frid. Bailli- ni Oratio.

WITTEBERGENSIUM unus theatrica declamatione dissuadet Synodum, quasi minimè necessariam, utilem, possibilem. *Alius* in eadem schola ceu

DE PACE ECCLES. EVANG. 5

la ceu precio conductus intercessor, tribunitia disputatione Syncretismum sive amicabilem conventionem Evangelicorum oppugnandam sumsit. *Leobh. Huiseri Problema.* Caeterum ambos hos cavillis nimium frivolis rem tantam agere, non difficile fuit ostendere.

Post duos velites, nunc totis castris adversus IRENICUM tuunt vicini nostri TUBINGENSES, volumine *ἑκατομύδιον, centifolio*, Suevica loquentia turgido (nempe ut ex proverbio maneret *Das grosse Buch von Tübingen*) quo Synodum, Syncretismum, pacem, unionem Evangelicorum, manibus pedibusq; à se repellunt, hostiliter impugnant, bellum fatale renovant. *Iohan. Geor. Sigwarti ad monitio maledica.*

NUPER etiam Moguntinus quidam, Jesuita *Adami Conzen. Iesu de Unione & Syn. Evang.* nescio an circulator, Lucianicam *νευρομαχίας* cōmentus, dici non potest, quàm scurrili dicacitate Unionem & Synodum Evangelicorum è sublimi derideat. Manes Theologorum utriusq; partis celebriorum, refossis sepulcris, in theatrum Synodicum producit, fictaq; disputatione vivos & mortuos histrionicè invicem committit, scilicet ut disfidium nostrum grave ac diuturnum esse doceat, & Theologos non alios in Synodo, quàm quales domi fuerant, indomitos, protervos sermone, futuros persuadeat. Quasi verò illud obscurum cuiquam sit, vel à nobis dissimuletur, ut multa ostensione opus fuerit: istud non sit ipso Irenico præoccupatum atq; dilutum. *Iren. cap. 6.*

Idem scriptor duobus insuper libris *de pace Germania* nunc divulgatis, ineptiis, calumniis & scurrilitate plenis, non tam IRENICUM impugnans, quàm Lutheranis palpum obrudens, turpiterque illudens, *Conzen de falsa & vera pace Germania.*

6¹ ORATIO INAUGURALIS

illudens, simulatis blandimentis eisdem ut charos fraterculos monet, hortatur, rogat, obsecrat, fidem Calvinistis ne habeant, Synodum, Unionem, pacem, Syncretismum turpem, insidiosum, exitiosum ceu pestem fugiant, caveant: denique modis omnibus gladio, quod dicitur, ignem discordiae fodit, suadetq; bellum fortiter in Calvinistas persequantur: nihil interim dissimulans, id sese agere, ut mutua collisione nos atterat, & subvertat utroq; morem in hoc vaferrimi sui Pontificis imitatus, cui jam olim solenne fuit inter Reges & Principes Christianos semina discordiarum spargere, discordes Sinoniis artibus invicem collidere, ex Regum collisione tyrannidem tuam stabilire.

*Sinoniis artibus
Iesu. 1. a.*

*Sinoniis artes
Pontificis.*

*Desuita capita
sunt maledicta
in Pareum.*

Ut verò IRENICO speciosè maledicat, quæ de *Syncretismo* Ecclesiastico illud dicit, ad civilem ipse conspirationem in Papistarum necem, nefaria impudentia trahens, PAREUM criminatur impostorem, seditiosum, saxum, crudelem in sanctos, in Principes Protestantes, in Imperatorem injurium, bellum molientem Principibus Austria, Styria, Bavaria: imo Germania; Italia: eadem Catholicis, excidium Lutheranis machinantem &c. Sed PAREO maledicere, parum habuit:

*Pag. 239. 371.
75. 742. 376.
380. 372. 74.
68. 50. 82.*

*In Theologos
Evangelicos.*

PRÆDICANTES Evangelicos, Lutheranos, Calvinistas, quasi discordiarum, odiorum, bellorum civilium omnium in Romano Imperio authores capitis arcessit, nec nisi turbones illi & Gracchi coerceantur, pacem in Imperio Romano stabilem esse posse, tragicè queritur.

Pag. 805. 446.

*In Principes
Correspondentes
181.*

PRINCIPES deniq; Correspondentes adversus Imperatoriam Majestatem diffidentiam & simultates alere, omnibus legibus & judiciis eximi velle, omnium Prin-

um Principum, atq; ad v. ipsius Augusti jurisdictionem, pag. 304. 326.
 inauditiâ oligarchiâ, ad sese attrahere, potestatem Caesaris § 22.
 in dubium per suos legatos vocare, Tribunitiâ audaciâ
 vociferatur,

Tandem verò leoninâ depositâ, vulpinam refu-
 mens, & his Gracchis, & illis turbonibus veniam
 pacemq; pollicetur, si modo Tridentino Concilio Lib. 2. cap. 32.
 calculum addere: jugo Romano colla submittere
 velint.

Quid igitur? Sinonium hunc scurram an canem
 latrantem in præsens compescere, instituti mei
 non est. Relinquendus nunc est sanorum homi-
 num iudicio: vindicis DE I baculo coercendus.

Ad ἐναρτηροῦσιν Tubingense revertor, & quid *Hic Sreniss.
 El. Hor cum
 suis Auditori-
 um subiti.*

dicam, audire vultis? Plaustrum est chartarum &
 nugarum. PAREUM sophisticam, impostorem, men-
 dacem, impudentē, viperam, calumniatorem, & ne-
 scio, quem non identidem salutat illa Christiana Ad-
 monitio. IRENI C I mentem, ubi potest, perversi-
 tit: ubi nequit, veteres iterat coccyismos, calu-
 mnias, consequentias mendaces, de Calvinistarum
*Coccyfmi Tu-
 bingensium.*

scilicet blasphemis erroribus: Quod DEUM faci-
 ant omnium scelerum authorem: negent esse justum, mi-
 sericordem, verasem, omnipotentem: negent Christum
 esse DEUM; esse pro omnibus mortuum; esse juxta u-
 tramq; formam adorabilem: negent realem naturarum in
 Christo communionem: negent baptismum esse lavacrum
 regenerationis: Christum S. cæna excludant: Sacramen-
 ta evacuent: mysteria omnia ratione metiantur, & id ge-
 nus alia falsa, calumniosa, sophistica, centies ob-
 jecta, protrita, Irenico ipso refutata.

8 ORATIO INAUGURALIS

*Cocrysmorum
br. vii. resusa-
110.* Quid verò his vitiligatoribus facias? NUM
DEUM scelerum authorem facimus: quia DEUM
aliquando in sceleribus hominum; puta, Josephi
venditione, decem tribuum defectione, Jobi de-
prædatione, Christi crucifixione, &c. (*quæ Scri-
ptura DEO transcribit) non nudum permisso-
rem, otiosum spectatorem, cum ipsis fingimus, sed effi-
cacem & justum scelerum per scelera vindicem,
occultum iudiciorum suorum executorem, cum S.
Scriptura agnoscimus, prædicamus? NUM DE-
us non justus: quia ex duobus pueris nondum na-
tis, nullo boni vel mali operis intuitu, Jacob dile-
xit, Esau odio habuit? NUM non misericors: quia
miseretur, cuius vult: quem vult, indurat? NUM
non verax: quia promissiones Evangelii solis cre-
dentibus ratas facit? AN non omnipotens: quia
substantiam corporis Christi finitam, circumscri-
ptam, simul infinitam, ubiquitariam facere, hoc
est, mentiri, seipsum negare non potest, nullo po-
tentia defectu, sed absoluta naturæ perfectione?
NUM Christus ideo non DEUS: quia caro eius
creatura, non DEUS? NUM non pro omnibus
mortuus: quia non omnes, infideles, damnatos,
morte sua in sinum & gratiam DEI reposuit? NUM
non juxta utranque formam Christum adoramus,
quem DEUM & hominem, unâ latriâ, salvo natu-
rarum discrimine, veneramus? NUM realem na-
turarum communionem negamus: quia Eutychia-
nam proprietatum naturalium commixtionem,
Schwenckfeldicam naturarum exequationem a-
versamus? NUM baptismum regenerationis lava-
crum negamus, quia Simonem magum, Judæum
imposto-

* Gen. 45. 8.
1. Reg. 12. 24.
Iob. 1. 21.
Act. 4. 28.

Rom. 9. 11.
Rom. 9. 18.
Rom. 3. 22.

2. Tim. 2. 13.

Act. 8. 21.

impostorem multoties tinctum, de quo Socrates, *Socrat. lib. 7. h. b. cap. 17.*
 baptismo regeneratum inficiamur? Num Christum S. cœna excludimus, quia corpus eius in hostia latere negamus? Sacramenta *num* evacuamus: quia signa & sigilla gratiæ facimus: urceos & capas rerum cœlestium esse non credimus? Num deniq; mysteria divina ratione metimur: quia ad verbum DEI & fidei analogiam significata eorum exigere volumus? Minimè gentium. Facebant tam futiles argutiæ, tam putidæ calumniæ toties protritæ, Irenico ipso, ut dixi, refutatæ. Discant vero isti Theologi ex Scriptura, non ex ratione sua, rectius DEO *θεολογῆν*.

Quid ni igitur sufficiat nobis tam elumbes offitias explodere per PURA GENERALIA: pro defensione repetere PRIORA: quod rabulis in foro, qui præsiidiis causæ destituti, crambem ter cœtam cum fastidio reponunt, neque ad rem novi quid proferunt, responderi solet. Quorsum enim aures populi, lectorum oculi iisdem subinde næniis in infinitum occupabuntur, fatigabuntur? In medio sunt positæ Catecheses, confessiones, Apologiæ nostræ. Harum verbis & sententiis, non frivolis sophistarum consecrariis judicari volumus. Legantur, recognoscantur acta hinc inde, & actitata tot annis, & fiat iudicium.

ITANE verò, *inquierit*, nos crambem ter cœtam? Nihil novi nos, nihil ad rem diximus? Nonne mox initio RATIONES quinque gravissimas produximus, cur Calvinistis hætenus negata spiritalis fraternitas, & porrò neganda sit Ecclesiastica unitas? Nonne universa & singula IRENICI

10 ORATIO INAUGURALIS

præsidia, momenta prolixè, solidè discussimus, destruximus?

POSTERIUS hoc, quale sit, modo dictum, & suo erit dispiciendum loco. Quod ad PRIUS, rationes tot productas fateor: gravissimas esse nego. Sunt enim vanæ, falsæ omnes: quod Auditorii & temporis ratione habitâ, strictissimè ostendam.

*Rationes Te-
b. n. genium
contra Ireni-
cum & Pacem
discutiantur.*

PRIMA ratio est: *Quia, inquit, pars utraq. dis-
sentit non tantum in adiaphoris vel ceremoniis, nec dun-
taxat de questionibus, salutem aternam non concernenti-
bus, controuertitur: sed distant inter se in precipuis to-
tius Christianismi & fundamentalibus fidei articulis,
propositionibus & dogmatibus diametraliter oppositis; ut
pote de DEI iustitia, bonitate, misericordia, voluntate
& omnipotentia: de persona & officio Christi: de provi-
dentia DEI: de causa peccati: de fide: de electione: de
libero arbitrio, &c. alijsq. capitibus Religionis cardina-
libus, quæ utiq. fundamentum ipsum concernunt; & ab
adversa parte multis nominibus depravantur: deprava-
ta in hunc usque diem mordicus retinentur; accumulau-
tur. Hæc igitur causa prima, cur fieri non possit coalitio.*

RESPONDEO. Hæc ratio palmaria, & vel so-
la digna; quæ Synodo sanorum Theologorum dis-
cutiatur, nunc saltem paucis expedienda est: Tota
scatet sophisticâ, ad imposturam simplicium, imò
& prudentum & Principum comparata. *Unum
solum verum: alia omnia uerbo uera, falsa.*

VERUM est, articulos, qui nominantur, ple-
rosq., vel omnes, de DEI iustitia, bonitate, mise-
ricordia, voluntate, omnipotentia, providentia,
electione: persona & officio Christi &c, funda-
mentum salutis concernere, ut isti loquuntur. Ad
funda-

DE PAGE ECCLES. EVANG. II

fundamentum enim pertinet, credere, DEUM esse justum, bonum, misericordem, voluntarium, omnipotentem, hostem, non causam peccati, habere providentiam, electionem, Christum *Jesus Christum* esse unicum mediatorem, servatorem, & cetera.

Sed FALSUM, *primò* Evangelicos de his inter se dissentire. In confesso enim ista sunt omnibus. Lis est de consequentiis & dogmatibus quibuldam ipsorum & nostris, circa illos articulos. Non inquam, quaritur num Deus sit bonus, misericors, justus &c. sed num doctrina Apostoli Augustini, Lutheri, nostra, an vero Erasmi ana Pelagiana ipsorum, de prædestinatione, bonitatem, justitiam &c. Deo auferat &c.

FALSUM *secundo*, dogmata controversa ipsorum, vel nostra, esse de fundamento salutis. Structura sunt super fundamentum, de quibus, aureæ, an stipulosa sint, contenditur. Nesciunt isti, vel dissimulant, quid sit fundamentum, ideo æquivo-

*Tabingenses
æquivoce o-
quuntur de
fundamento.*

cè loquuntur: *fundamentum concernunt*: quasi non universa Theologia fundamentum concernat: nec tamen universa sit fundamentum.

FALSUM *terciò*, dogmata ulla fundamentum concernentia à nobis depravari. Non litigantis partis, sed æqui Judicis hanc vocem esse oportet. Nos contrà plurima ab ipsis depravari contendimus.

FALSUM *quartò*, depravata dogmata à nobis mordicus retineri, accumulari. Videlicet, sicuti oculis glaucomate obductis omnia glauca videntur: sic istis ex falsis suis principiis, omnia nostra,

12 ORATIO INAUGURALIS

quæ identidem hinc inde omnibus suis chartis accumulunt, falsa apparent: sua ipsi portenta à falsitate absolvunt.

FALSUM deniq; & inconsequens, ex tam falsa causa Ecclesias Evangelicas hætenus coalescere non potuisse, vel deinceps non posse.

Sufficere hæc poterant breviter. Verum nervus rationis huius paulo plenius videtur explicandus.

Explicatio plenior rationis de dissensione fundamenti.

INTER dissentientes in fundamento non dari unionem spiritualis fraternitatis, verum est. Verum quoq; dissentientes totaliter de articulis prædictis, non posse in fundamento, & fraternitate convenire. Dissidentes verò in illis de una, vel altera conclusione à Theologis benè vel malè ex scripturis deducta, non posse convenire in fundamento, nec coire in fraternitate, ab adversa parte falsò sumitur. Testante enim Apostolo, aliud est fundamentum: aliud sunt structuræ super fundamentum ædificatæ. *Fundamentum* soli Prophetæ & Apostoli posuerunt. *Structuræ* ab architectis Theologis fundamento superædificantur: & quidem aliæ ut aurum, argentum, lapides preciosi: aliæ ut lignum, fœnum, stipulæ. Quales quales vero sint, non sunt ipsum fundamentum, nec de fundamento, sed fundamento congruæ vel secus. Quæ congruæ, *fundamentales* dici possunt, quia congruæ fundamento, sed non, quia de fundamento. Nullæ igitur structuræ, aureæ, argentæ, nedum lignæ, stipulosæ, pro fundamento, vel fundamentales absolutè venditari possunt vel debent. Fides enim fundamenti, & fides structuræ hujus vel illius, non pariter se habet.

Tubingensiu falsa hypothesis.

1. Cor. 3. 12.
Eph. 2. 20.

Fides fundamenti & structurarum non pariter se habent.

habet. *illa*, omnibus salvandis, adultis, Theologis & idiotis, docentibus & discipulis, absolute est necessaria: quia sola salvat: ignoratio vel negatio eius simpliciter damnat. eoq; fraternitatis vinculum solvit. *Ista*, licet in Theologis requiratur: idiotis tamen non est simpliciter necessaria: quia sola non salvat: ignoratio vel negatio absolute non damnat: eoq; nec fraternitatis vinculum simpliciter abrupit. Quod vel in Corinthiis videre est, quorum Doctores quidem varias structuras fundamento superstruxerant; ^{1. Cor. 1. 13.} Fundamentum tamen idem & fraternitatem eis non adimit, neq; negat Apostolus. Ad rem.

FIDEM fundamenti brevissime tradidit Servator: *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti* ^{Ioh. 17: 3.} JESUM CHRISTUM: Et Apostolus: *Vt peritus architectus fundamentum* ^{1. Cor. 3. 10.} *posui: alius autem superadificat. Porro quisque videat,* ^{11. 12.} *quomodo superadificet. Nam fundamentum aliud ponere nemo potest, præter id, quod positum est, quod est* JESUS CHRISTUS. *Quod si quis superadificet super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos: ligna, fœnum, stipulas: cuiusque opus manifestum fiet & Item: Superstructi super fundamentum Apostolorum & Prophetarum &c.* ^{Eph. 2. 20.} *Unde patet, alios architectos fundamenti, alios structurarum esse. Ad FIDEM autem FUNDAMENTI pertinere cognitionem veri DEI, Lege & Evangelio, per Prophetas & Apostolos in Ecclesia revelati: nec non cognitionem veram unci Servatoris *Ἰησοῦ Χριστοῦ* JESU CHRISTI: pro nobis mortui & suscitati &c: pro ut Irenico cap. 29. fusius est declaratum. Hoc fundamen-*

Fides fundamenti quæ:

17. ORATIO INAUGURALIS

damentum quicumque fideliter crediderit (etiam si multas aliorum structuras nesciat) sine dubio servabitur: Qui non fideliter crediderit (si vel omnes structuras sciet) sine dubio aeternum peribit. In eo autem FUNDAMENTO Evangelicis utriusque partis ex professo consentire: In plerisque à Papistis, & hereticis veteribus ac novis dissentire, IRENÆUM ibidem liquidè ostendit. Falsum igitur, Evangelicos in fundamento non consentire: in fraternitate coalescere, ob structurarum aliquarum discrepantiam, non posse. Nec sequitur hinc, nullas structuras esse discendas, sed, omnes esse probandas.

*Structura super
fundamē-
tum nostra est
ipsorum con-
traversa.*

PORRO super hoc fundamento structuras fecerunt nostri Theologi: fecerunt & ipsorum architecti, de quibus litigatur, sintne aurum, an stipulæ. Commemorabo aliquot præcipuas.

DE PRÆDESTINATIONE: *Nostri*, cum Apostolo, Augustino, Luthero: Sicut figulus, pro arbitrio, ex eadem argilla facit vas aliud ad honorem, aliud ad dedecus: sic Deum, pro beneplacito, ante facta mundi fundamenta, ex massa damnabili generis humani, certa electione discrevisse salvandos & damnandos: seu prædestinasse alios ad vitam, alios ad mortem: ut in illis per CHRISTUM servandis, misericordiam & bonitatem: in istis, propter peccata damnandis, iram & justitiam suam declararet. *Illi* cum reliquiis Pelagianorum: DEUM nulla certa electione discrevisse salvandos à damnandis: sed vel omnes elegisse, vel (neque enim concordant) elegisse eos, in quibus prævidit fidem & perseverantiam: reliquos præterisse, in quibus prævidit spectum

DE PACE ECCLES. EVANG. 15

spretum usum mediorum salutis; secus, DEUM nec bonum, nec justum fore.

DE PROVIDENTIA, *Nostri*: DEUM peccata, quâ peccata sunt, permittere: sæpè verò peccata peccatis punire, per peccata hominum occulta sua judicia exequi, & sic opera malorum, quâ sunt pœnæ, vel occulta DEI judicia, DEO in scripturis non permissivè tantum, sed & effectivè adscribi. *Gen. 45. 8.*
1. Reg. 12. 24.
Job. 1. 21.
Act. 4. 24.
illi: DEUM peccata nudè permittere: secus, fieri causam peccati.

DE OMNIPOTENTIA, *Nostri*: DEUM non posse seipsum negare, contradictoria velle, vel facere: ut Christi corpus simul finitum & non finitum; corpus & non corpus efficere. *illi*, Deum posse efficere sine contradictione. *2. Tim. 2. 13.*

DE FINE CREATIONIS, *Nostri*: DEUM omnia fecisse propter seipsum, etiam impium ad diem malum seu interitum. Et quia major pars impia, sic majorem partem à DEO factam ad diem malum, seu interitum. *illi*: Horrendum esse hoc dicere. *Prov. 16. 4.*

DE LAPSU HOMINIS, *Nostri*: Si pilus de capite nostro non cadit absq; voluntate Patris nostri cœlestis: multò minus hominem absq; voluntate DEI cecidisse in peccatum & mortem. *illi*: cecidisse absq; voluntate DEI. *Matth. 10. 29.*
Luth. de serv. arb. cap. 152.

DE LIBERO ARBITRIO, *Nostri*: Hominem abutendo libero arbitrio, & se perdidisse, & ipsum; nec posse se suis viribus applicare ad gratiam. *illi*: Hominem naturalem posse suis viribus velle audire & adire conciones verbi DEI, & mediis salutis bene uti, sicq; gratiam consequi. *Colingoes m.*
ori sumiqd.
volunt : 01

DE GRATIA, *Nostri*: Gratiam veræ fidei & ju-

stificationis dari solis electis: *Illi*: Gratiam esse universalem.

DE FIDE, *Nostri*: Fidem veram fluere ex electione, ut effectum ex causa: *Illi*: Fidem esse causam electionis, non effectum.

Nostri: Fidem esse donum DEI, quia donatur & efficitur per verbum & spiritum Dei in cordibus electorum infallibiliter: *Illi*: Fidem esse donum DEI, quia omnibus offertur, & datur iis, qui sua virtute accipiunt verbum: non datur iis, qui suo vitio media contemnunt.

Nostri: Fidem temporariam non esse veram fidem: quia caret radicibus: *Illi*: Esse veram fidem.

DE PERSEVERANTIA, *Nostri*: Perseverantiam in fide certo dari à DEO omnibus verè credentibus: quia quotidie eam petunt & exaudiuntur. *Illi*: Non omnibus certo dari: sed multos verè credentes deficere & perire.

DE PERSONA CHRISTI, *Nostri*: Unionem personalem naturarum, esse impervestigabilem earum copulationem in unam personam, salvis utriusque proprietatibus essentialibus. *Illi*: Unionem esse realem omnium DEI proprietatum SINE ULTRA EXCEPTIONE in carnem effusionem, & naturarum exaurationem, *Dass der Mensch GOTT gleich worden / vnd GOTT in diesen Menschen alle seine Majestat vnd Herrlichkeit aufgezossen hat / ubi habent verba Brentii.*

Nostri: Corpus Christi ex unione non factum esse ubicquitarium, sed salva unione semper fuisse tantum uno loco, olim in terris, nunc in caelo, pro veri corporis modo. *Illi*: Corpus Christi vi unionis

*In recognit. &
Epitome Pro-
so: Mulbr.*

DE PACE ECCLES. EVANG. 17

nionis esse ubiq; etiam in omnibus pyris & pomis: omniaq; repletivè plena esse Christi, etiam secundum humanitatem.

DE OFFICIO CHRISTI. *Nostri*: Christum mortem nihil prodesse infidelibus, sed solis fidelibus: & sic rectè dici: Christum non esse mortuum pro infidelibus, sed pro solis fidelibus: *cum mori pro aliquo*, propriè sit aliquem sua morte servare. *illi*: Christum absolutè & pariter mortuum esse pro omnibus, etiam pro jam olim damnatis. Rom. 5. v. 6. 7.

DE PROMISSIONIBUS EVANGELII, *Nostri*: Promissiones Evangelii annunciatione quidem pertinere ad omnes: fructu verò ad solos credentes. *illi*: Pertinere simpliciter ad omnes.

DE SACRAMENTIS: Sacramenta esse signa & sigilla promissionis gratiæ, verbaq; visibilia, eandem gratiam (Christum cum suis beneficiis) testantia oculis, quam promissio ingerit auribus. *illi*: Sacramenta res spirituales præsentis continere & offerre in signis: *imò Christum sic jacere involutum in Sacramentis: sicut jacebat fasciis involutus in præsepi.*

Nostri: Sacramenta non conferre res signatas ex opere operato, ut Sophistæ locuti sunt: sed spiritus gratiam iisdem assistere, & per ea operari in usu legitimo. *illi*: Latentem virtutem Sacramentis annexam, affixamque esse, qua res conferantur utentibus.

Nostri: Verba Domini de pane: *Hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur*, sacramentaliter, hoc est, significantivè esse intelligenda, quod panis sit sacramentum, hoc est, sacrum signum corporis Christi: quia *Sacramentum est sacrum signum*: Proprium ve- Aug. lib. 10. de C. D. cap. 6.

ro sensum incurere in articulos fidei. *Illi*: Esse propriè intelligenda: quod in pane sit corpus Christi præsens invisibiliter.

Nostri: Corpus Christi, propriè dictum, in S. cœna manducari, non nisi spiritualiter, fide, à solis fidelibus. *Illi*: Corpus Christi manducari in pane corporaliter, ore, supernaturaliter: etiam ab infidelibus, &c.

Omitto plura: Recensui breviter præcipuas utriusq; partis structuras super fundamento, de quibus

— *Vndiq; totis*

Vsq; adeo turbatur agris.

Nostras fatemur non esse fundamentum, sed fundamento superstructas & consentaneas. Adversarii suas pro mero auro, imò pro fundamento ipso Ecclesiæ obrudunt: Nos non aurum, sed meras stipulas esse asserimus: fundamento non magis congruas, quam pavimento marmoreo congruum est congestum cespite culmen. Earum igitur ignoratio, vel negatio agricolam fidelem in vicino pago nimè damnabit: Assertio architectos suos nequaquam servabit: imò vix quasi per ignem ad salutem admittet. Atq; hæc ad primam rationem: prolixius forte: sed non nimis. Est enim hæc ratio & a totius negotii, quod sustinemus ab adversariis. Aliæ breviores sunt.

*Structura ad
versarie stipula.*

1. Cor. 3. 15.

II. Causa.

ALTERAM igitur rationem proferunt mandatum DEI severissimum de pseudoprophetis, sanam doctrinam non adferentibus, cavendis, vitandis, nec salutandis, sed fugiendis, cœnæ lupis & apocibus.

Responsa.

CÆTERUM bona esset hæc ratio, nisi assumptio falsa criminatione niteretur. Severissimum Servatoris

DE PACE ECCLES. EVANG. 49

toris mandatum novimus, & sanctè tenemus; *Ca-
vete falsos propheta:.* Negamus verò, estructuras nõ-
stras per id in quæstionem postulari. Quin secum
ipsi habitent, quam egregie sanam doctrinam nõ-
bis adferant (verbi causa) *de carne Christi ubiquita-
ria,* hoc est, non carne: *de gratia DEI universali;* in
medium projecta, & arbitrio arripiendum relicta,
hoc est, non gratia: *de predestinatione vaga, indeter-
minata,* qua DEUS nullas certas personas elegerit,
præteritis aliis: Sed oblata salutis mediæ promtè ac-
cipientes eligat, & prædestinet ad vitam, tamen e-
ventualiter, si perseverent: mediæ verò salutis suo
vitiò spernentes, reprobet, & prædestinet ad mor-
tem, tamen eventualiter, nisi resipiscant. Hæc ve-
re est eorum doctrina, si rotundo ore loquantur, &
nobis contradicant, ex Pelagii lacunis hausta, qua
DEUS in *Idolum Fortune* transformatur, ut ostendit
LUTHERUS contra Erasmus: homo suo reti sa-
crificare docetur, quasi ipse se bono, mediõrum usu
discernat, contra illud: *Quis te discrevit?* quæ de-
niq; in ipsum Pelagianismum recidit. Videatur
Aug. lib. 1. de predestinatione Sanctorum.

*Tubing. se-
an. sanam do-
ctr. nam nobis
adferant.*

*Luth. de ser-
v. arb. cap. 14. 3.*

TERTIAM rationem prætendunt, quòd à nobis
queratur pacificatio cum maximo patris sui præiudicio
coniuncta, qua omnem dissidii sacramentarii culpam in
ipso quasi auctores transferre satagamus.

III. Causa.

VERUM enim verò ridicula non minus est hæc
ratio, cur pacificationem nolint, quàm si duo jacen-
tes in puteo extrahi nollent, eò quòd uter alterum
præcipitaverit, inter eos non conveniat. De au-
thoribus, continuatoribus, renovatoribus dissidii
loquantur historix. Testatur ipse LUTHERUS, se

Respond.

*Tubing. fru-
stra litigans de
auctore dissi-
dii.*

ad scribendum contra se in causa sacramenti, & provocasse, & aureo dato inauthorasse CAROLOSTADIUM, ex qua duorum hominum *ουπηξες*, fatalis Erinnyes Ecclesias Evangelicas turbare primum cœpit. Verum ut ut hoc se habeat, nostrum est, mandato Servatoris obsecundare: *Si recordatus fueris, quod frater tuus aliquid habeat contra te, relinque munus tuum ad altare, ac vade, & reconciliare fratri tuo, dum es cum eo in via &c.* Et Apostoli: *Ne sint inter vos schismata.* Quare & hæc ratio nititur causa nec vera, nec Christiana, quod qui initium offensæ non fecit, ad reconciliationem debeat esse difficilis.

Matth. 5. 23.

1. Cor. 12. 18.

IV. Causa.

QUARTAM causam aiunt esse, quod à nobis quaratur religionis vera & falsa confusio, lucis & tenebrarum communitio, veritatis & mendacii conciliatio, Samaritanismus, Atheismus.

Respond.

Hæc verò iniquissima calumnia Irenici capite 12. & 29. & notis ad *Problema Huttrianum de Syncretismo* nuper editis, perspicuè est refutata. Falsum igitur assumit etiam hæc ratio.

V. Causa.

Pro QUINTA ratione colligunt ex Polemicis quibusdam nostrorum scriptis varia epitheta injuriâ suis tributa, quod vocaverint Capernaitas, Cyclopas, Thyestas, Marcionitas, Pelagianos, Creophagos, Hæmatopotas, Ubiquitarios, Flacianos &c. Ex quo loco communi etiam *histrion Moguntinus* integrum propè confavit librum, quem *de Unione & Synodo Evangelicorum* sarcasticè scripsit, in acervum unum congestis omnibus illis acerbitatibus, quas olim *Lutherus, Alberus, Westphalus*, alii, in *Carolo stadium, Zwinglium, Calvinum*, alios, vel hi in illos, durante

Adamus Conzen Jesuita.

durante hoc infelici diffidio, impotentius effuriverunt.

At qui nulla etiam hæc est ratio: Non excusamus nostrorum nimios affectus, vel excessus, si quando ad par pro pari referendum humana eos abstraxit infirmitas. Iis verò si adversarii injuriâ læsos sese arbitrantur: quid nostri contra non querentur, quos illi longe atrocius insectari consueverunt, vocando eos spiritus cœlestes, Sacramentarios, Sacerdotes, antropagos, cœnopotas, psychopagos, psychostonos, diabolos, indiabolizatos, perdiabolizatos, superdiabolizatos, blasphemos, Nestorianos, Mahumetanos, Turcas, atheos, & nescio quos non. Ista verò ut minime probantur, ita inducias & pacem non modo non impedire, sed maxime suadere debent. Fecerunt enim & erunt hæc flagrantis belli incommoda & calamitates, quæ ne in posterum Ecclesiam affligant, sed utrinq; caveantur, è medio tollantur, hac ipsa causa tandem ad æqua pacis consilia est veniendum.

His itaque ut finiam, perspicuum feci breviter, adversarios nullâ justâ causâ paci Ecclesiæ refragari, bellum redintegrare. Viderint igitur, quam rem agant tantâ pertinaciâ: Pacem nolunt: elongabitur ergo ab eis: Bellum volunt: Induent igitur ut vestimentum, & ingreditur in interiora eorum, & devorabit eos, nisi cavent. Nos nihilominus, quod filios pacis decet, in silentio & spe pro pace Jerusalem, & pro mediis ad eam orare, & laborare non desistemus.

Beati

Matth. 5. 7.
Prov. 12. 10.
Psal. 120. 7.

Beati enim pacifici: quoniam filii Dei vocabuntur. Et
in corde consulentium pacem, erit letitia. Gentes vero
qua bellum volunt, dissipabit Dominus &c. AMEN.

BREVIS

BREVIS PROTESTATIO

D. PAREI, CUR ADVERSA-

RIOS PACIS NULLO

responsō dignetur.

Ad Christianum Lectorem.

Ratiunculam hanc inauguralem de pace Evangelicorum, Christiane Lector, ea potissimum causa lucem nunc videre scias, ut quo loco mihi sint duo adversaria scripta, Moguntinum & Tubingense, ne nescias: nevé magnas à me pro IRENICŌ apologias expectes. Nullis opus. Si enim è Moguntinensi tollas *μωπερακτίων*: è Tubingensi garrulam dicacitatem & coceysmos: ad valde breviam redibunt tam grandia chartarum volumina: & vix aliquid erit, de quo non, ad triumphum usque, absq; patrono, ipsum pro se loquatur IRENICUM apud æquos iudices. Absit vero à me, à canis meus hac vesania, ut cum Sannionibus, maledicis mihi rem esse velim. Et cui bono? Pro pace ego centifolis scriptis centifolium opponam? Adversarii duplicabunt? triplicabunt? Pacis consilium ibit in immensa contentionis funem? Minime. TRIUM IMŌ trihorium vitæ, quod post epidemiam hanc plagam, à me meisq; clementissimè depulsam, diebus meis superadditurus videretur Dominus Deus, sanctoribus meditationibus debetur. IRE-

nicum igitur, quod scriptum, erit Irenicum, nec fiet mihi polemicum.

Protestor vero coram Deo, & sancta eius Ecclesia, silentium meum nullo cum præjudicio optimæ causæ nostræ futurum: culpam incommodorum, quibus Ecclesia Evangelica ex turbato hoc statu porro subiacebit, in nos minime, qui pacem postulavimus, sed in adversarios pacis, redundaturam in Dei iudicio.

Æquitas rei ex pauculis, quæ addam, magis liquebit.

Suasi discordibus pacem: pacis causa Synodum: Synodi causa Syncretismum Ecclesiasticum, seu inducias & societatem spiritualium armorum adversus Antichristum, ad usq; Synodum: autoritate S. Scripturæ, exemplis, rationibus æquissimis omnia.

Contra Jesuita Moguntinus, cupiens esse unguis in ulcere, classicum ex plauastro Lutheranicant, pacem Evangelicorum sannis minisq; exhibilat, de Synodo nostra, quin & de Concilio suo (quod somniat) fabulas, atro sale plenas, ad dilatandum splenem, non ad movendum cor lectoribus, perquam lepidas agit festivus ludio. Syncretismum turpitudine Cretensium infamem proclamat: Lutheranos, ne de Germanis velint esse Cretenses, ludificat. Fabulis crimina capitalia in turbones & Gracchos: Prædicantes & Principes Evangelicos, plurima virulenter adspersit.

Huic *adversario nostro*, quid ego dicam, nisi illud?
 Prov. 19. 8. 19. *Homines illusores illaqueant civitatem: Illusoribus autem parata sunt iudicia, & contritiones corpori stultorum.* Odit Iehova immittentem iurgia inter fratres?

Quid

Quid aliud vero ageret hostis Evangelii, mancipium Antichristi, Jesuita, nisi ut pacem Evangelii perturbet, saginam heri sui promoveat? Pascitur enim & saginatur discordiâ nostrâ Romanus Pontifex.

Synodus Evangelicorum ita scilicet ludis tribuenda erit, prout ille fabulatur: vel quasi difficile foret nostris, si huius mœre abuti otio vellemus, in gregem Papalem retorquere fabulas.

Ad Syncretismum infamandum inscitia eum armavit, quæ non evitaret Erasmi ferulam, si viveret. Disceret enim, *Syncretismi* nomen adeò non esse infame, ut Cretenses, alioqui mendaces, ignavi Tit. i. 12. ventres, & malæ bestix, hoc solum habuerint, fecerint laudabile, quòd qui modo viderentur hostes acerrimi, repente in summam concordiam redigerentur. Aliis proverbiiis, quæ ad traducendum Vide Chiladæ Erasmi. Syncretismum ex Erasmo descripsit, *ὁ κρη̄ς πρὸς τὸν κρη̄τα: & ὁ κρη̄ς πρὸς αἰγνήτην & Ἄλωπεκίζειν πρὸς ἐπίγειν ἄλωπικα:* nihil nisi inertiam suam traducit. Nescit enim, hæc proverbialia non societatem, sed pugnam dolosam notare.

De criminibus capitalibus turbonum & Gracchorum, si legitimo tribunali sisteretur, vereor, ne in probatione deficeret, pœneq; sycophantis statute damnas fieret. Quas enim rariunculas maledicentiæ suæ prætexit duobus locis, frivoli sunt paralogismi, quos etiam Catechumenus tyro vel assumti inficiatione, vel regni Christi & Imperii mundani, jurisq; divini & humani distinctione, nullo negotio destrueret. Quid multis? Synodus, pax Evangelicorum nihil ad Jesuitam. Non eratigitur, curis alieno choro pedem poneret.

De **TUBINGENSI** volumine, præterea, quæ oratione attigi, nihil addo, nisi hoc: postquam penitus introspexi, vix aliquid moderati in eo me reperisse, præter titulum, & eum quidem aliunde, à Neustadiensium quondam Theologorum *Admiratione Christiana de libro Concordia* petitum: quo tamen. adscititio fucò virulentia libri parum tegitur. Adeo omnia ubiq; atro sale ac spiritu perfusa, calumniis, scommatibus referta, Christianæ moderationis vestigium vix ullum: Synodi spes, pacis conditio nulla, nisi proni adoremus omnia sua placita: quod absit. In me, in caput meum, in omnes nostros fulmina, scommata Jesuiticis nihilo clementiora. Quis nisi amens contraibit? Audio laudati piam modestiam & lenitatem huius scriptoris, à **PERSONALIBUS** summo studio abstinentis. En verò piæ modestiæ & lenitati: quædam ex multis specimina:

Pag. 23. 25.

34. 35. 41. 43.

44. 46. 47. 48.

49. 54. 57. 62.

71. 72. 74. 84.

94. 98. 99. 104.

104. 108. 116.

128. 129. 130.

132. 133. 135.

140. 141. 142.

143. 146. 147.

159.

159.

Pareus dictator, pudendus criminator, mendax: alter Iupiter in tribunali sedens: impudens: tot fundit mendacia ferme, quos ponit verba: fumos vendit: criminator: Calviniani dissensionum auctores, altores, incendiarii: Pareus vanus: mendax: fabulator: insigniter impudens: nugator temerarius: malitiosus: stultus: graculus: Synodum à suis Magnatibus frustra & fraudulentè postulat eosq; turpiter deludit: calumniator & per-versor status controversa nequissimus: Pacificator: astutus Parei consilium: Synodicus Doctor Pareus: Arianorum vestigiis fideliter insistens: eodem cum Arianis præceptore usus: moris præstigiis literam & sensum Melanchthonis studiis pervertens: Pareus terrena pacis plus quàm Dei & veritatis studiosus: præstigiator & agyrea: cavillator: Syncretistæ: subdole occultans veritatem: egregius impostor: phra-

ses

*ses Parei flexuose & toruosa: cum Enehusastis sentit: calami
 habens mendacem: omnem pudorem exiit: contra cor & con-
 scientiam loquitur: omnes alios ex alto despiciens: Calvi-
 nianorum mendax spiritus: Bellarmini socius: crimen fal-
 se committit: Sophistarum more ludit: calumniis & de-
 bachationibus ab orthodoxa doctrina absterrere volens:
 lupus rapax: aliud calamo scribens, aliud animo sen-
 tiens: affirmat album esse nigrum: Extenuator: manda-
 cationem sacramentalem arrodit dente canino: simplices
 ludificat: imperitiores decipit: Spiritum vertiginis ha-
 bens: eodem ore calidum & frigidum efflat: aliud stans
 aliud sedens loquitur: impostor: omnes in unum Cal-
 viniani Doctores blasphemus ore Christi carnem energia
 vivificandi spoliant: Sycophanta: extenuator callide &
 fraudulentè controversiam veram reticens: alias emen-
 titas substituens: calumniator criminando patrociniatur
 Diabolo: egregius Sophista: advocatus & promotor Pho-
 tinianorum: Aristarchus evomens calumnias: canis ra-
 biosus, ad oppressionem veritatis se totum mancipavit: vi-
 pera: odiosissimus & aductor. per-versor: Irenicum Parei
 medium Interimisticum: Iterumne Asinus canem memori-
 dis Parei: nulla pietatis mica in Pareo reliqua: à Pareo omnis
 culpa in Deum transfertur: homo maxima parte excusa-
 tur: Pareus S^v vencesfeldianorum, Anabaptistarum hypera-
 spites: Christo in faciem expuit: Pareus Theologus spiritu
 vertiginis correptus, in eodem articulo & folio sibi prodi-
 giose contradicens: Parei verba vanissima: Deus secundus
 Pareum maxima hominum parti nihil offert, sed illudit:
 Distinctio voluntatis Dei in revelatam & arcanam, à Pa-
 reo posita est falsissima, seipsam evertens: impia, blasphemica
 in Deum, adeoque ipsius Diaboli crepitus: (Ex audacem
 inscientiam: nonne, Sigward morietur: revelata: cras*

Pag. 153. 158.
 160. 161. 171.
 183. 196. 210.
 211. 230. 160.
 279. 281. 291.
 351. 370. 388.
 397. 423. 460.
 461. 597. 620.
 668. 700. 707.
 721. 735. 747.

Vide Luth. de
 seruo arb. cap.
 108. 116.

* Calumniā
D. Smidlini:
ante annos
28. refutatā.

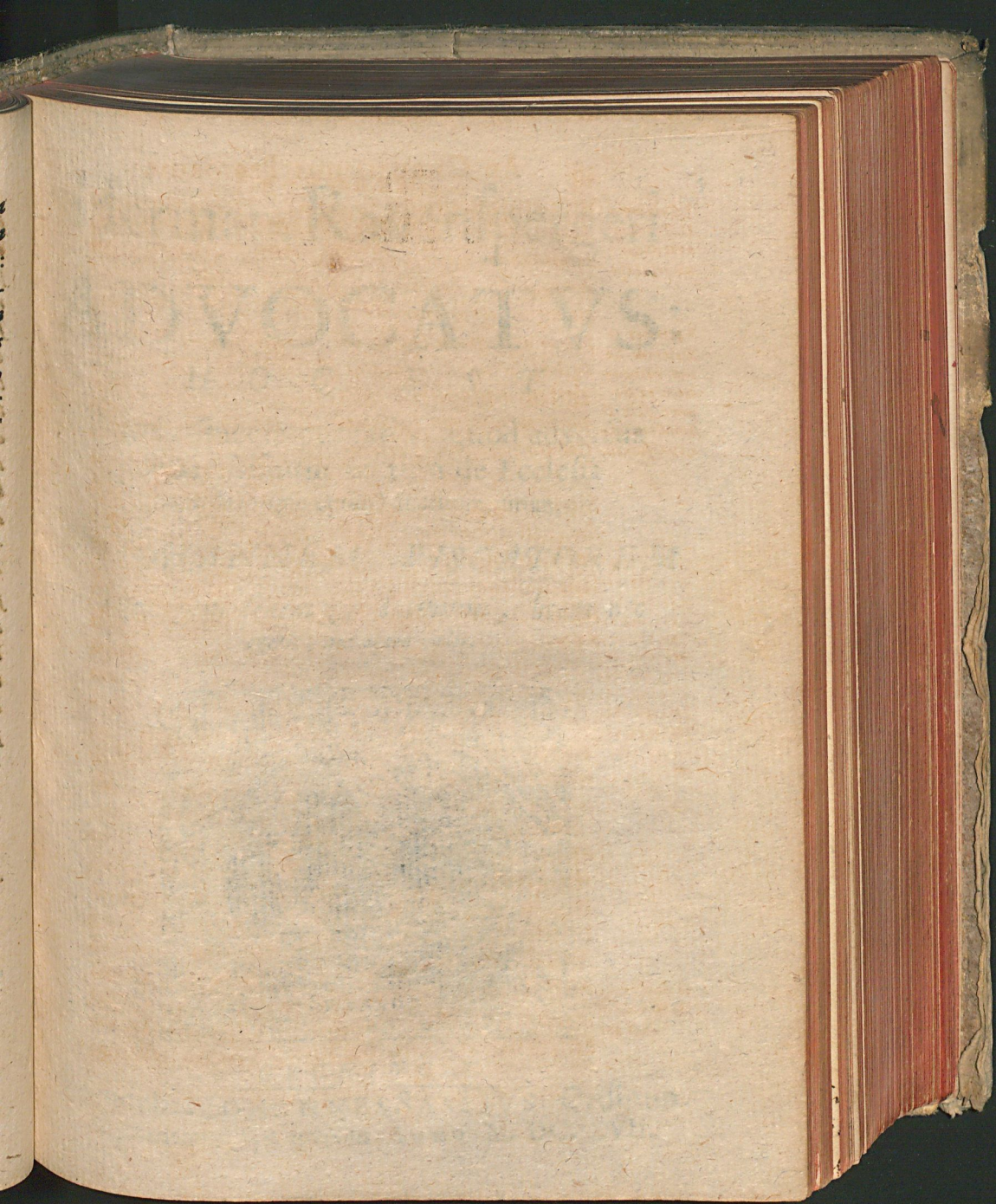
* Incepit 12
Dominus, Sa-
tan. Mendaci-
um ex crimi-
ne falsi D.
Smidlini, anno
1589. futatū.

morietur: *occulta Dei voluntas?*) * *Biblia Germanica*
Pareus adulteravit sub nomine Lutheri: Pareus facilis in
criminando: vaser in pervertendo scopo: Desipit, insanit:
ἀντιέμειψεν Christo in faciem expuit: Apostolum menda-
cii arguit: egregium agit hypocritam: rabulam forensē
potius agit, quam Theologum: Pareus grunnit: * Pareus
in Bibl. Neustad. suffuratus est Deo vocabulum proprii,
& traiecit ad vocem Ecclesia: Deus suo sanguine acquisi-
vit propriam suam Ecclesiam: De Irenico tanquam alter
Goliath Thrasonicè gloriatur, &c.

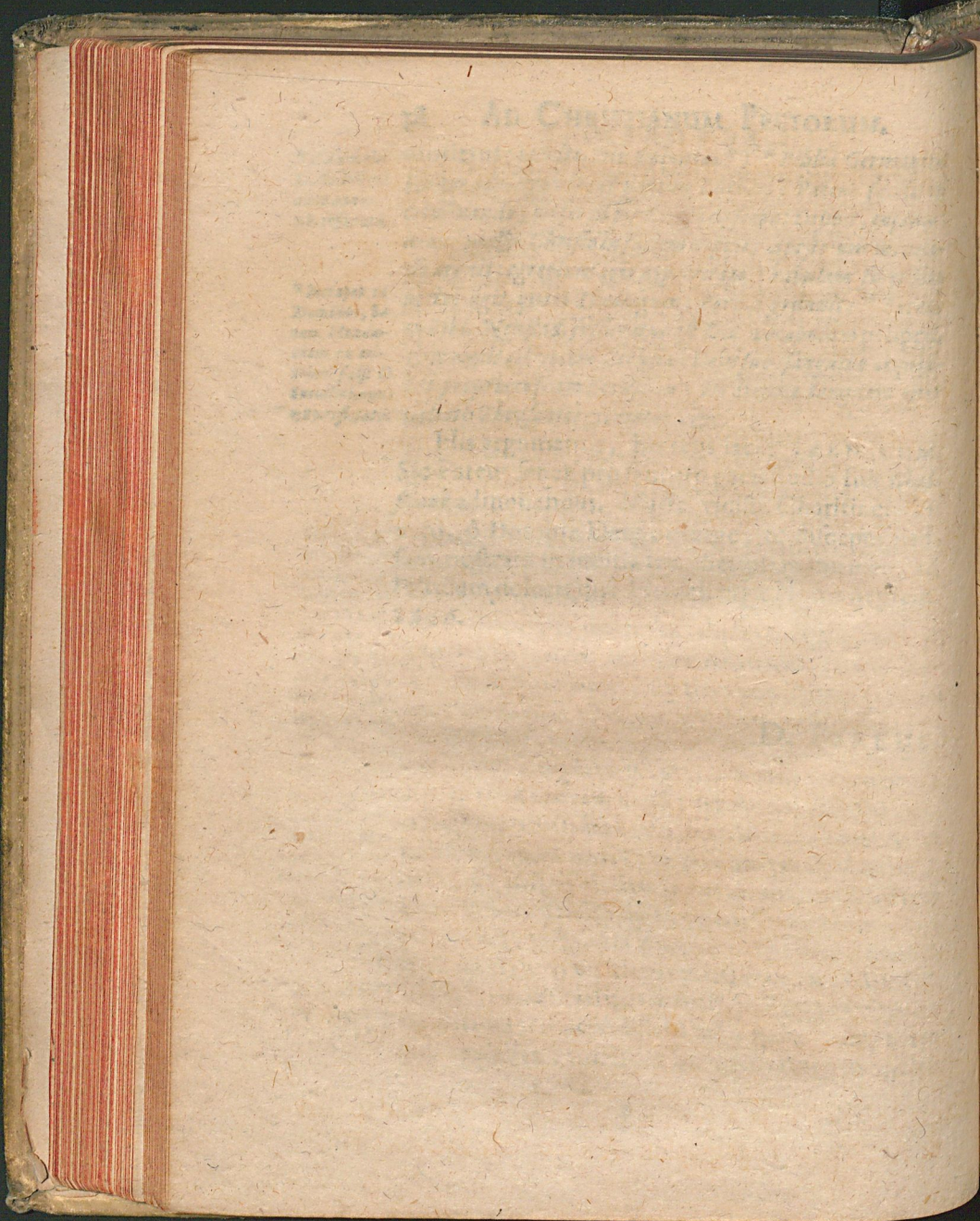
His argumentis, his telis iacet IRENICUM.
Sic Pareus senex pro sincero pacis studio fuit *Chri-
stianè* admonendus. Macte, vicisti Charitine. Tu
verò, ô Domine Deus, exurge, & discepta cau-
sam nostram in iustitia tua. Scripsi manu mea, ad
lectulum doloris mei Heidelbergæ Nonis Septem-
1616.

D. PAREUS.

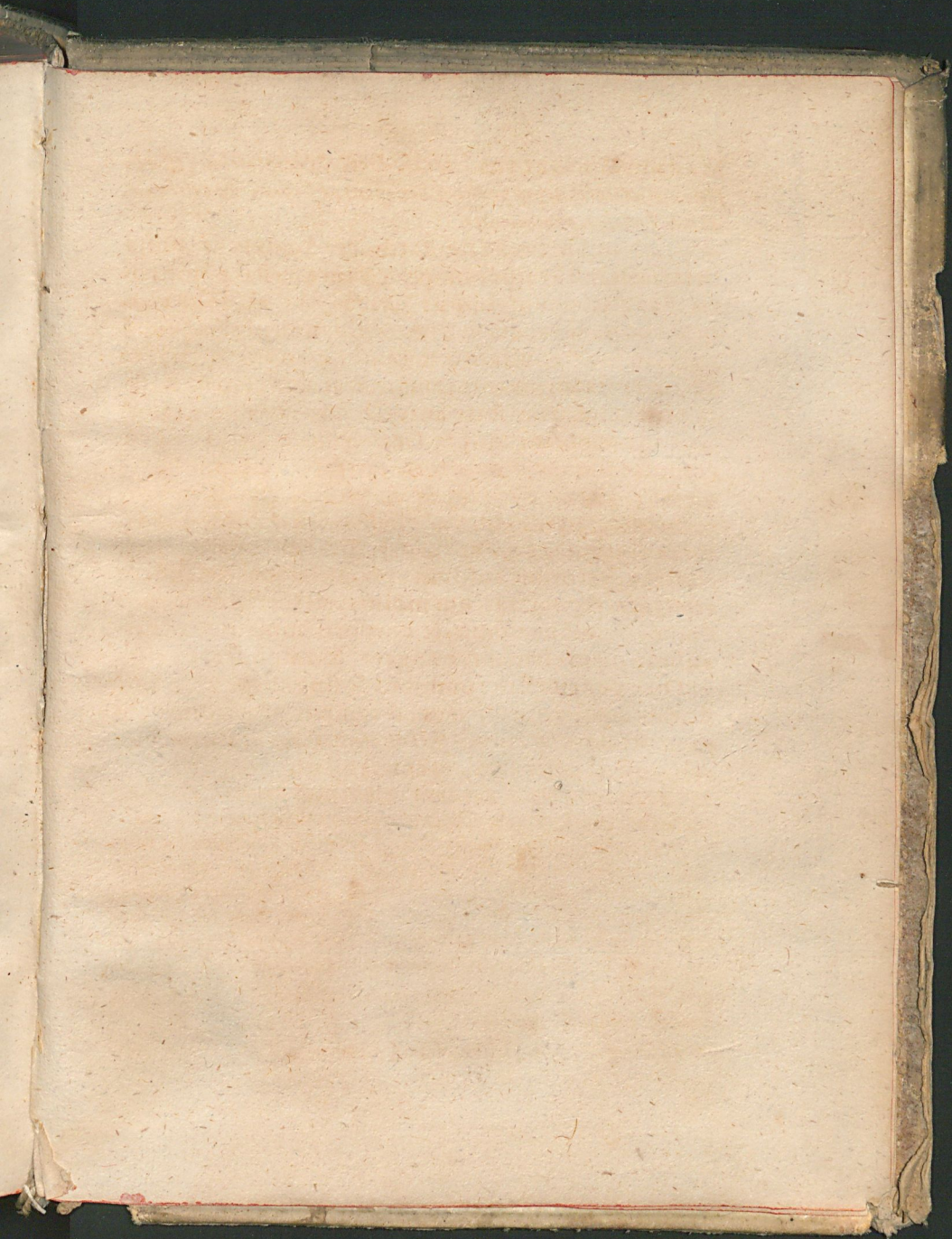

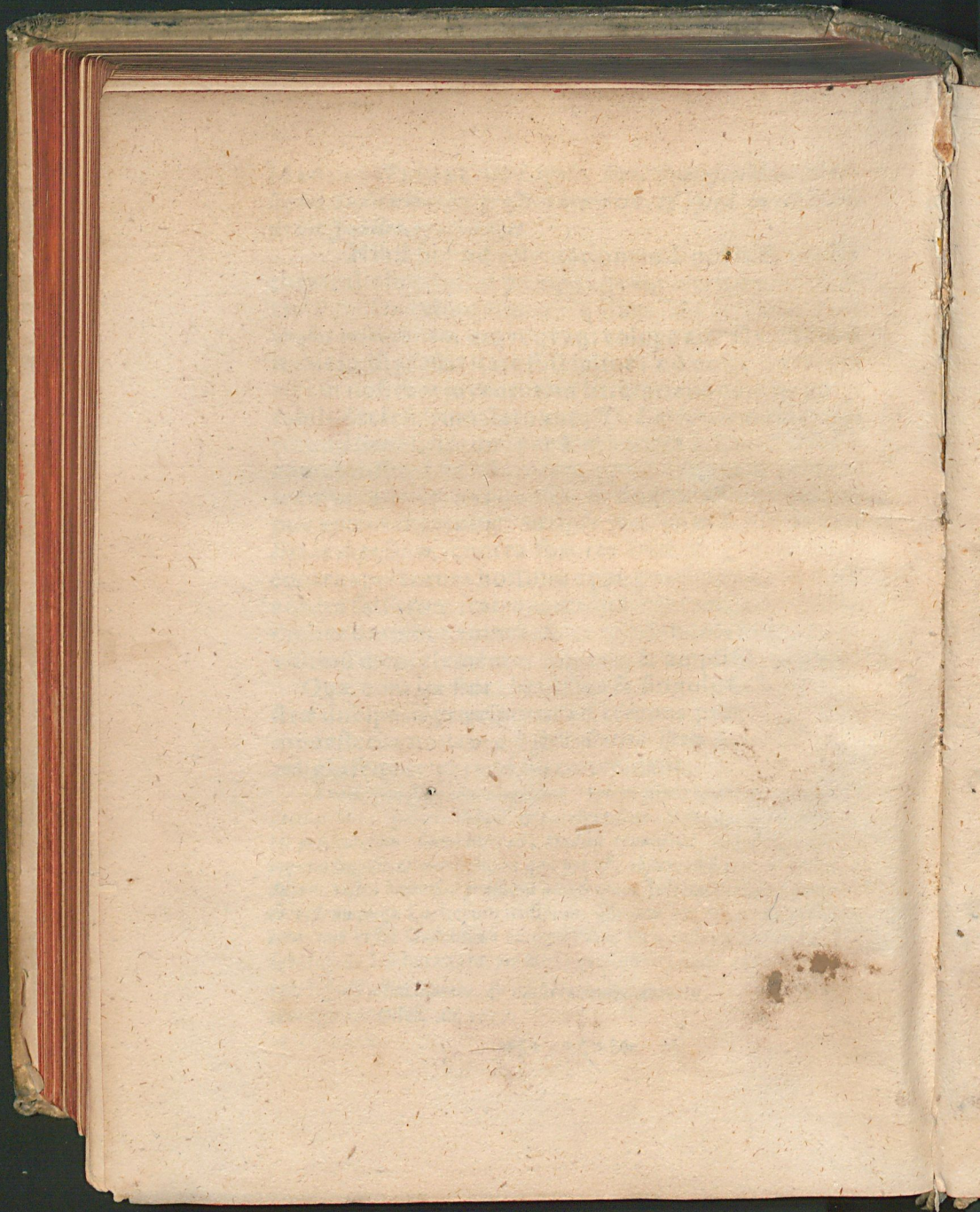

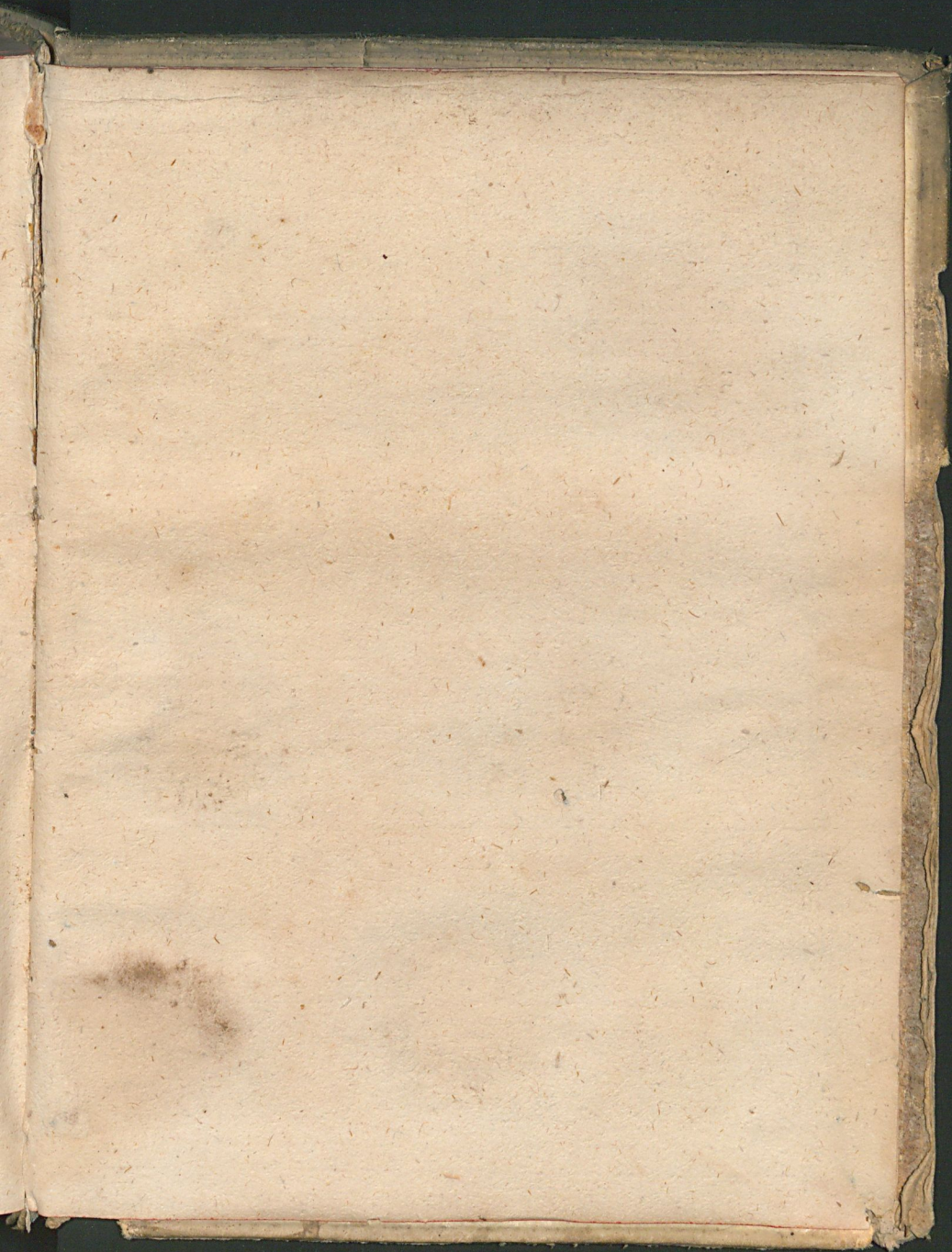

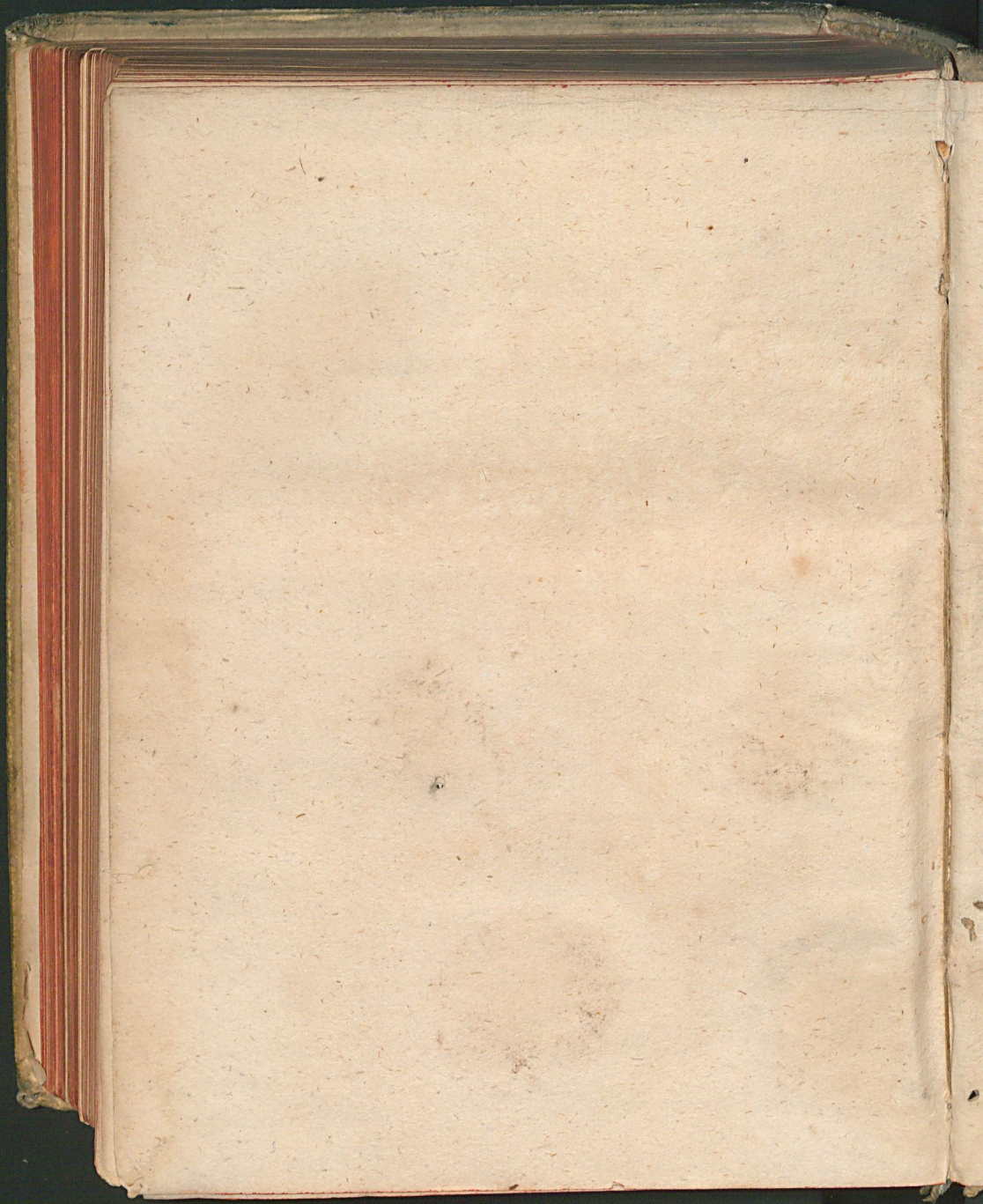

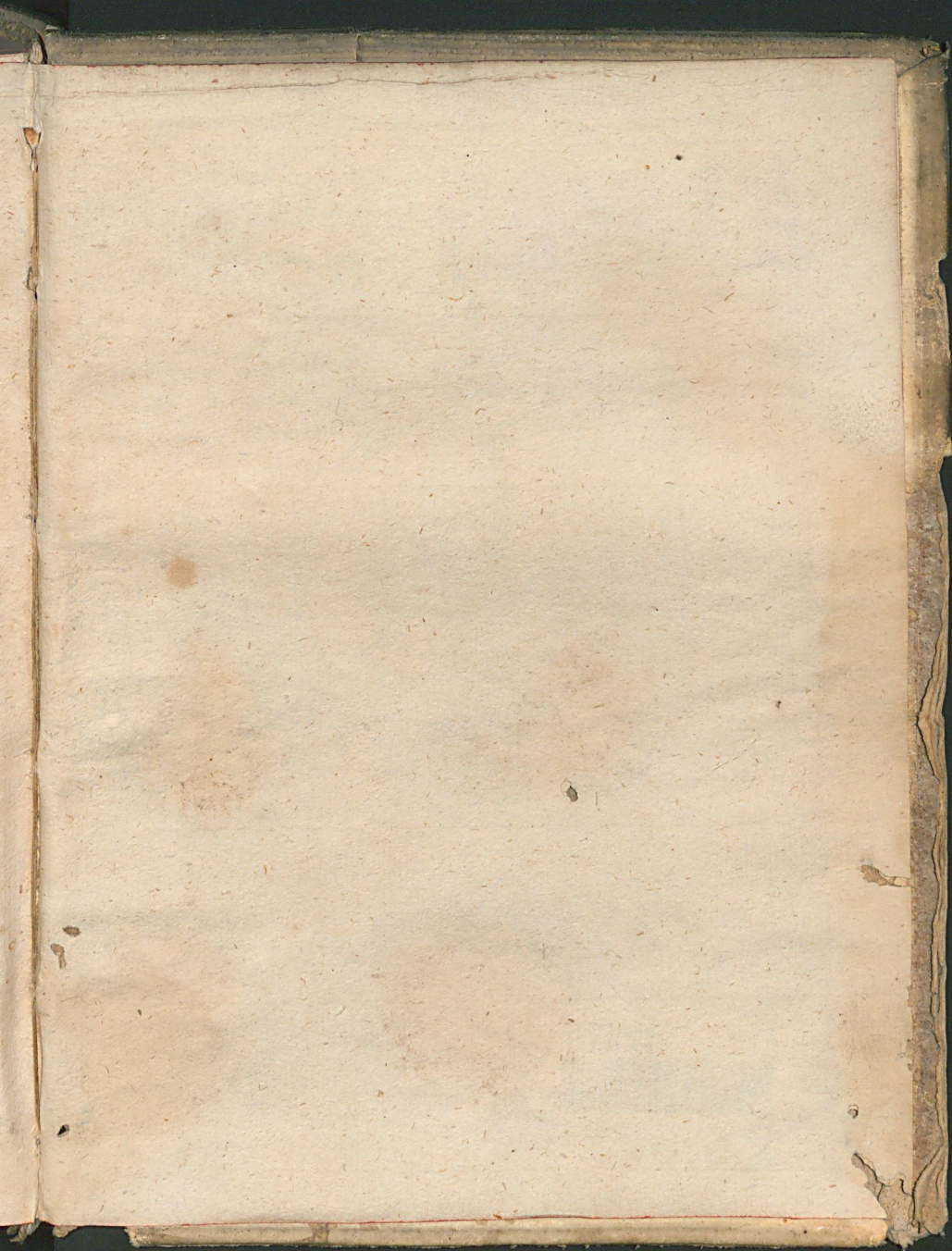

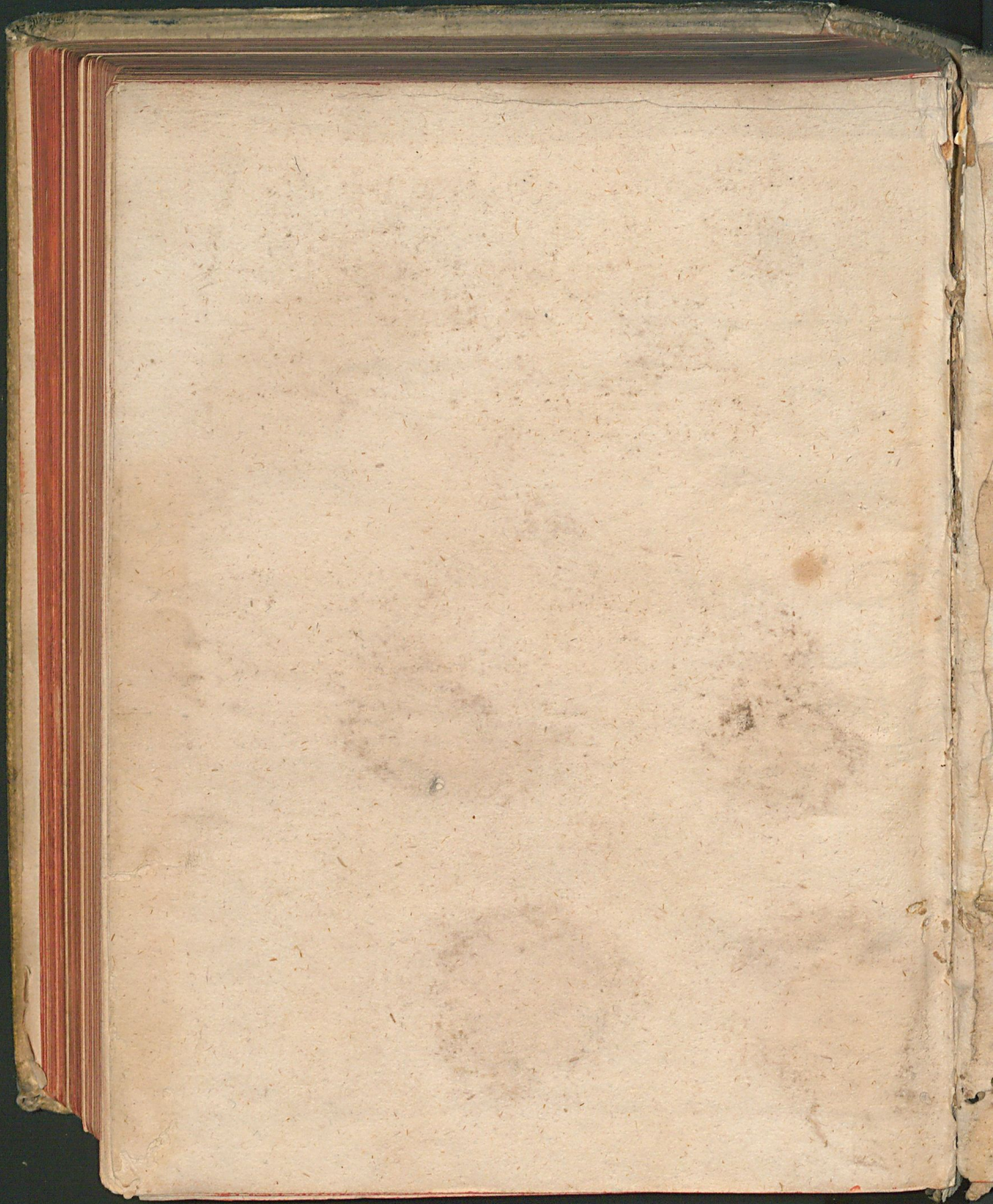

Huldrici vindiciae Biblicae Versio: Tigur:

Pareii Oratio de pace et unione Eccl. Evangelicæ.

Ruzenspergeri advocati adp. Joh. Piscatoremi.

Episc. judicium de Grot. libro adp. Socini de Litis.

Episc. glo. facer. fuctione.

Sculteti (Abr.) Concio secularis de civ. Evang. restituta ^{ti.}

Marc. Antonii de Dominis ca. affectionis ex Italia.

Fersii postliminium.

Argenti de statu Soc. res. in Polon. et Lithuan.

Tamperii, quaestio de foederibus.

Mylu Comœdia Africa Synopsis.

Gedicii defensio sexus muliebris.

Facillitatis theol. admonitio de eadem re.

De Lublinensi Disput. Anno 1618.

Antimatis tubila Evangel. an 1617. Witel

Epistola inatatoria theol. Saxon. ad id. tubila.

Tubilaum Lutheraum Leoninum.

ULB Halle

004 071 263

3

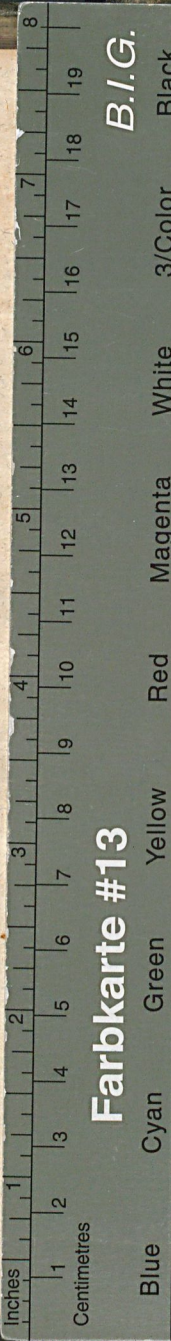

56

Farbkarte #13

B.I.G.

VIDIS PAREI

& Unione Ecclesiarum Evangel.

RATIO

Inauguralis

IN SOLENNI UNIVERSI-
genfis *αααααααα*, II. April. 1616. qua Rev. &
to M. CUNRADO DECKERO S.S.
logiæ: novem aliis Candidatis Ju-
tis utriusq; insignia Doctoralia
conferebantur.

RENISSIMUS DN. ELECTOR,
cus V. Palatinus Rheni &c. cum Augusto suo
Senatu & Comitatu intervenit.

PROTESTATIONE D. PAREI,
versarios Pacis & Synodi &c. responso
nullo dignetur.

HEIDELBERGÆ

nsis IONÆ ROSÆ librarii Francofurt.
Typis Iohan. Lancelloti Academia Typogr.

clō 15 CXVI.